

Duurzaam verbonden

Jaarplan 2023

Jaarplan 2023

In dit jaarplan beschrijven we op hoofdlijnen de doelen, thema's en activiteiten waar het Greenport-team mee aan de slag gaat in 2023. Zoals Ruud Veltenaar, een bekende spreker over verandering, het verwoordt: "We leven niet in tijden van verandering, maar in een verandering van tijdperk." Om deze veranderingen vorm te geven is een gezamenlijke aanpak vanuit bedrijfsleven, onderwijs en overheid nodig en dat is waar wij als Greenport Duin- en Bollenstreek voor staan. Onze bijdrage is het creëren en in stand houden van een netwerk wat de sector en regio verder helpt, door initiatief te nemen, initiatieven te laten groeien en te verbinden en door deze activiteiten zichtbaar te maken.

Visie

Juist in een gebied als de Bollenstreek waar wonen, werken, recreëren en de natuur nauw verbonden zijn, is het belangrijk deze facetten in het oog te houden. Vrijwel in alle gevallen, of het nu gaat om het aanleggen van nieuwe wegen, of het verduurzamen van bedrijfsactiviteiten, raakt dit anderen. Dat vraagt om een helder inzicht in zowel de uitdagingen, als de verschillende oplossingen zodat de belangen goed tegen elkaar afgewogen worden in de besluitvorming van ondernemingen, overheden en kennisinstellingen in het gebied. Daar willen wij onze bijdrage aan

leveren. De activiteiten die we vandaag ontplooiën doen we met het oog op de lange(re) termijn: de wereld van 2030, 2040 en verder; om de sierteeltsector in deze regio een gezonde toekomst te laten houden. Daarbij kijken we vanuit een breed perspectief naar welvaart en welzijn in de regio, duurzaamheid en voldoende rendement en financieringsmogelijkheden om stappen hierin mogelijk te maken. Deze sector is net als de producten die zij teelt, een levend organisme. Dat vraagt om de juiste zorg en aandacht.

Prioriteiten en doelstellingen 2023 Greenport Duin- en Bollenstreek

Ruimte

- Samen met Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) een constructieve bijdrage leveren aan de evaluatie en het vervolg van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). Dit richt zich met name op voldoende teeltareaal, geschikte bouwkavels, tegengaan van verrommeling en ruimte voor verduurzaming.
- Input leveren voor planologische ontwikkelingen: ontsluiting Bollenstreek, 'last green mile'.

Doel

Voldoende ruimte voor teelt, distributie en afzet, maar ook voor nieuwe ontwikkelingen zoals alternatieve energie, de vorming van distributie of energie 'hubs' of voor circulaire verwerking.

We doen dit door

participeren in overleg, verbinden en kennis input te leveren. Geen eigen projecten/ beperkte inzet.

Statutaire doelstelling Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek

"Het behouden en versterken van de economische en duurzame prestaties van de sierteeltsector in de breedste zin van het woord en van de sectoren die daarmee verband kunnen houden, met behoud van de woonaantrekkelijkheid en de landschappelijke kwaliteit".

De belangrijkste uitdagingen in de Greenport Duin- en Bollenstreek liggen op het vlak van:

- Ruimte
- Kennis en innovatie
- Verduurzaming
- Arbeid
- Brede welvaart.

Kennis

- Verbinden van kennispartijen in de regio aan vraagstukken/thema's van ondernemers.
- Organiseren van vier GreenportLIVE evenementen: energie, circulariteit, water/gewasbescherming, verduurzaming, nieuw ondernemerschap.
- Bijdragen aan projecten uit het meerjarenprogramma Vitale Teelt (geld, bijeenkomst).
- Actieve rol in het project 'inzet sensortechnologie' met Unmanned Valley, wat bijdraagt aan het vergroten van kennis, verduurzaming en het ontstaan van nieuwe verbindingen in de regio.

Doel

Kennis en een netwerk beschikbaar stellen om vraagstukken die de sierteelt raken gezamenlijk aan te kunnen pakken.

Onderwijs

Informeren en interesseren van de jeugd (in de Bollenstreek) voor de sierteeltsector. Met als doelstelling: mogelijkheden laten zien van werk in de streek, bekendheid met de sector, beroepskeuzemogelijkheden. We trekken hierin op met OADB (Onderwijs en Arbeidsmarkt Duin- en Bollenstreek).

Doelgroep schooljeugd:

- Tuinbouw Battle: schoolklassen zelf tulpen laten kweken. Organiseren en laten uitvoeren. We voeren dit project samen met Greenport Aalsmeer en Boskoop uit.
- Vier de Lente Festival: festival naast het Bloemencorso wat specifiek gericht is op jongeren, met een uitstraling van de streek. De eerste editie was in 2022. In 2023 krijgt het festival nog meer vorm en wordt een belangrijk onderdeel verankerd: de eerste dag (vrijdag 14 april 2023) is gericht op educatie en onderwijs.

- Bedrijfsbezoeken vanuit basisscholen: dit project is stilgevallen vanwege het ontbreken van funding. We willen hier een vervolg aan geven samen met Economic Board Duin- en Bollenstreek en dit ook breder trekken door middelbare scholen erbij te betrekken.

Doel

Meer dan een bedrijfsbezoek en aansluiten bij een thema in de klas (beroepskeuze, opleidingskeuze, of bijvoorbeeld biologie of verduurzaming).

We doen dit door

informatiebijeenkomsten organiseren die bijdragen aan projecten van Fioretti College en OADB voor scholieren met het oog op schoolkeuze/ beroepskeuze.

Doelgroep groene studenten:

Deze betrekken bij de Bollenstreek omdat hier geen groene opleidingen gevestigd zijn. Deze studenten (Aalsmeer, Delft, Oegstgeest) betrekken bij vraagstukken uit de sector, we doen dit samen met KAVB, de Bollenjongens en Hortiheroes.

We doen dit door

vraaggestuurd te werken: samen met KAVB, de Bollenjongens en de onderwijsinstellingen. Beperkte inzet.

Doelgroep niet-groene studenten:

Hen interesseren voor een sector die voor hen niet automatisch een logische keuze is. Studenten uit andere richtingen kennis laten maken met en door vraagstukken te koppelen aan de sector, bijdragen met het bedrijfsleven uit de Bollenstreek aan een techniek-evenement. Vanwege de organisatiecapaciteit alleen als we dit samen kunnen doen met Greenport Aalsmeer en/of Economic Board Duin- en Bollenstreek/ Bedrijfsleven Bollenstreek. Beperkte inzet: bijvoorbeeld evenementen mede-faciliteren.

Verduurzaming

Energie

Doel

Als sierteeltsector stappen zetten op het gebied van verduurzaming.

- Telers in het gebied Trappenberg Kloosterschuur verbinden aan het aardwarmte-initiatief vanuit Shell. Ervan uitgaande dat de aangevraagde SDE-subsidie wordt goedgekeurd, zorgen dat de telers zich verder organiseren samen met de andere partijen in het gebied.
- Bijdragen aan het opstarten van het projectplan vanuit LTO: de gezamenlijke oplossing op het gebied van windenergie.
- Bijdragen aan informatiebijeenkomsten die 1:1 oplossingen stimuleren, onder meer vanuit het Energieloket Zakelijk Zuiniger (zeven partijen uit de streek betrokken).

Water/bodem

Doel

Voldoen aan huidige en komende wetgeving op het gebied van bodem en water door:

- Het ondersteunen van activiteiten van het Hoogheemraadschap op dit vlak (Kaderrichtlijn water, 7e actieprogramma Nitraatrichtlijn).
- Input leveren en mede vormgeven van richting Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Voor dit gebied gaat het met name over waterkwaliteit.
- Ondersteunen van onderzoeken die minder gewasbeschermingsmiddelen mogelijk maken uit het meerjarenprogramma Vitale Teelt (Bollenrevolutie 4.0, Bollencoaster, PPS Systeemsprong) door hieraan mee te betalen en bijeenkomsten hierover in de regio te organiseren.
- Inspiratiebijeenkomst organiseren rondom alternatieve vormen van landbouw: biologische teelt, regeneratieve landbouw.

Verpakkingen/grondstoffen/ reststromen

Doel

Vergroten van de bewustwording rondom dit thema. Wat zijn de mogelijkheden? Wat zijn de eisen en wat kan een ondernemer hier zelf aan doen?

- Het organiseren van een inspiratiebijeenkomst rondom dit thema. Dit sluit aan op de ambitie van provincie Zuid-Holland om in 2025 volledig circulair te zijn en een 50% reductie in 2030 te halen. Ondernemer(s) aan het woord, de provincie en kennispartijen.
Doel: partijen verbinden die dit in de regio aan de hand van projecten pilots verder willen brengen. Stimulatie hergebruik, overschot verminderen en bewustwording aanjagen.

Registratie

Veel ondernemers in de sierteelt zijn al aangesloten bij een bestaand initiatief, zoals Milieu Project Sierteelt (MPS) of één van de andere keurmerken. Door te registreren ontstaat bewustwording, maar kan de sector ook laten zien welke stappen zij zet. Doel van de KAVB Kring Bloembollenstreek is registratie zoveel mogelijk door ondernemers en als volgende stap dit te koppelen aan ambities/doelen. Als Greenport willen we dit faciliteren door het opzetten van stappenplan, het benoemen van stakeholders en het verlagen van drempels (informerende, faciliteren).

Innovatie

Vrijwel alle thema's en activiteiten vragen om nieuwe manieren van samenwerken en het toepassen van nieuwe technologie. Daarom beperken wij ons hier tot twee doelstellingen:

- Kennispartijen in de regio verbinden aan vraagstukken (voorbeeld Space Campus, Naturalis, Unmanned Valley). Een voorbeeld is een pilot met rijststeelt die mogelijk in de zomer gaat plaats vinden, welke voortkomt uit het netwerk van Space Campus. De rijst dient als groenbemester.
- Ook het organiseren van een workshop of masterclass innovatie voor ondernemers (samen met LTO, KAVB, de Bollenjongens): hoe kan ik zelf innoveren/hoe doe ik dat?

Arbeid

Gezien de forse seizoenspiek van de werkzaamheden in de Bollenstreek, is flexibele inzet van arbeid noodzakelijk. Dit is vaak werk dat door internationale medewerkers wordt uitgevoerd. Ondanks toenemende robotisering en automatisering zal de inzet van deze medewerkers naar verwachting de komende decennia ook nog nodig zijn. Het belangrijkste aspect hierin is de seizoenshuisvesting in de regio op een wijze die zorgt voor goede woonomstandigheden, zo min mogelijk verkeersbewegingen en ook rekening houdt met toekomstige functies in het gebied (zodat dit geen obstakel wordt).

Doel 2023

Dit betreft een landelijk thema vanuit Greenports Nederland. Wij dragen naar rato bij aan de landelijke activiteiten:

- In kaart brengen van de aantallen en ontwikkelingen daarin.
- Uitwisselen van ervaringen en best practices zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau en het onderhouden en stimuleren van een netwerk en netwerkactiviteiten hierin.

Voor de Bollenstreek willen een korte documentaire maken analoog aan 'Niet zonder ons'.

Zie:

www.youtube.com/watch?v=ntIWVL4yoCI

(Eerder in het Westland waarin dit thema van verschillende kanten (ook vanuit de internationale medewerker zelf) wordt belicht in samenwerking met KAVB-regionaal en Anthos. Hieraan gekoppeld een dialoogbijeenkomst of een 'serious game'.

Eerdergenoemde thema's zijn niet mogelijk zonder eigentijds ondernemerschap.

Ondernemerschap

Ondernemers worden geconfronteerd met veranderende en toenemende eisen en wensen vanuit de maatschappij, met name op het gebied van duurzaamheid.

Dit vraagt om een nieuw type ondernemer. Niet alleen de vakman op productgebied, maar ook iemand die de toenemende eisen en wensen kan doorvertalen in zijn bedrijf, die met zijn gezicht naar de maatschappij staat, er mee in gesprek gaat en die samen met andere ondernemers en ketenpartijen op zoek gaat naar oplossingen. Een mooi voorbeeld is de studiegroep de Bollenjongens. Wij willen hen (maar ook ondernemers in de handel en toelevering) faciliteren met activiteiten die dit ondernemerschap versterkt door:

- Inspiratiebijeenkomsten en dialoogbijeenkomsten over ondernemerschap, zowel in de teelt als in de handel en ook gezamenlijk.
- Het mede-organiseren van excursies in Nederland, waarbij we zoeken naar voorbeelden, nieuwe verdienmodellen en nieuwe verbindingen.
- Een studiereis naar het buitenland mede-organiseren met een follow-up in de regio, in samenwerking met provincie Zuid-Holland en mogelijk Anthos/KAVB (we doen dit aanvullend en in samenspraak).

Brede welvaart/Economic Board Duin- en Bollenstreek

Als Greenport zijn we onderdeel van deze streek dus werken we samen op het gebied van brede welvaart met de Economic Board Duin- en Bollenstreek en Greenport Aalsmeer en Greenport Boskoop. Als we de juiste stappen zetten in de komende jaren, kunnen we de grote uitdagingen waar de sierteeltketen voor staat laten resulteren in een mooie, schone omgeving om in te werken, wonen en te recreëren. Op die manier behouden we het ecosysteem, maar in een gewijzigde vorm, waarbij het niet om een zo hoog mogelijke productie gaat, maar om zoveel mogelijk waardecreatie. Daarom willen we in 2023 onderzoeken welke bestaande meerjarenprogramma's we kunnen inzetten en welke we kunnen ontwikkelen die het realiseren van deze doelen kunnen versnellen. Denk hierbij aan het ontwikkelen van een regiodeal. Aangezien de thema's voor een groot deel ook actueel zijn in de Greenports Boskoop en Aalsmeer, willen wij gezamenlijk met hen optrekken evenals met Holland Rijnland.

Doel: in het derde kwartaal 2023 de aanvraag voor een regiodeal ingediend. Los van deze deal zal het samenwerken op deze thema's al leiden tot efficiency en nieuwe verbindingen.

Een ander dwarsverband is de Economic Board Duin- en Bollenstreek (EBDB), deze beoogt de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven te versterken en te stimuleren aan de hand van een strategische agenda en een uitvoeringsagenda. Dit voor de sectoren: Space, Health, Toerisme en de Greenport. Het is de wens van de opdrachtgevende gemeenten om te komen tot een nieuwe EBDB in 2023. Zodra die gevormd is, zal ook Greenport Duin- en Bollenstreek hier intensief mee samenwerken zodat de doelen elkaar aanvullen en versterken én er mooie cross-overs ontstaan tussen de sectoren. Voor Greenport Duin- en Bollenstreek betekent dit de mogelijkheid om haar impact te vergroten, door de beschikbaarheid van additionele middelen en gezamenlijke uitvoeringskracht, het delen van het netwerk en omgekeerd geldt dit ook voor de EBDB.

Werkwijze Greenport

Duin- en Bollenstreek

Gezien de doelstellingen van Greenport Duin- en Bollenstreek, haar opzet (triple Helix) en haar capaciteit en budget kiezen we voor de volgende werkwijze:

- Op bovenstaande thema's zorgen wij er voor dat we aan tafel zitten en gehoord worden. Wij volgen de media en overleggen, leveren hier de input op, en dragen actief bij in overleggen bij de tot stand koming van beleid/visies/manifesten.
- Op een aantal thema's initiëren wij zelf projecten of dragen hieraan bij.
- Wij organiseren bijeenkomsten om een podium te geven aan nieuwe ontwikkelingen of om deze te initiëren.
- Wij verbinden partijen die relevant zijn op deze thema's zowel binnen als buiten de regio met elkaar.

Langetermijndoelstellingen

Ruimte

- Voldoende teeltareaal zowel voor de bollen- teelt als teelten onder glas bij Rijnsburg, zodanig dat ook aan hedendaagse en toekomstige eisen voldaan kan worden (bouwblok, ontsluiting, schaalgrootte, watervoorziening) - anderzijds de vraag om ruimte voor woningbouw, recreatie/natuur en de algehele ontsluiting van het gebied.
- Optimaliseren van logistieke processen met het oog op duurzaamheid (last green mile).
- Het mogelijk maken van verduurzaming zoals hernieuwbare energiebronnen, ruimte voor reststroomverwerking en waterberging.

Deze zijn samengevoegd in:

- Visie Regionaal beleid Duin- en Bollenstreek (KAVB, AJDB, LTO Noord).
- Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek.
- Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG). Welke nu geëvalueerd wordt.
- Nationaal Programma Landelijk Gebied: waaruit medio 2023 de doelen voor de Bollenstreek concreter worden.

Kennis en innovatie

- Zorgen voor een kennis- en innovatienetwerk en toegang daartoe vanuit de sector in de Bollenstreek:
 - Jongeren interesseren voor deze sector en er kennis mee laten maken, met het oog op toekomstige opleidings- en beroepskeuze.
 - Deze streek in beeld en opgenomen in activiteiten van de groene opleidingen (mbo en hbo) die buiten deze streek zijn gevestigd.
 - Ook niet-groene kennisinstellingen verbinden aan vraagstukken uit de sector, zoals Unmanned Valley, Universiteit Leiden, Universiteit van Amsterdam, Space Campus. Dit vanwege kennis of vanwege binding met de regio.

Verduurzaming

Dit betreft verduurzaming op de volgende vlakken: energie, water/bodem, verpakkingen, gewasbescherming.

Energie

- Het verhogen van het aandeel hernieuwbare energiebronnen in het totale energieaanbod. Dit kan bijvoorbeeld door het opwekken van elektriciteit uit zon, wind, water of biogas, of door het toepassen van geothermie (het gebruik van aardwarmte).
- Verminderen van het energieverbruik door het toepassen van energiebesparende maatregelen. Dit kan bijvoorbeeld door het isoleren van gebouwen, het toepassen van zuinige apparaten of het verminderen van het aantal kilometers dat wordt gereden.
- Verminderen van de uitstoot van broeikasgassen door het gebruik van duurzame energiebronnen in plaats van fossiele brandstoffen.
- Het opzetten van een slim energienetwerk waarbij verschillende energiebronnen op elkaar afgestemd worden en het energieaanbod aan de vraag kan worden aangepast.
- Het betrekken van bedrijven bij de verduurzaming van de energievoorziening. Bijvoorbeeld door het opzetten van energiecoöperaties of het aanmoedigen van zelfvoorziening (denk aan zonnepanelen op daken).

Water/bodem

Verbeteren van de waterkwaliteit, verminderen van het watergebruik en anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering door:

- Beperken van het gebruik van (chemische) meststoffen en gewasbescherming.
- Inzetten op beperking van waterverbruik (teeltsystemen), opvang en recycling/hergebruik.
- (mogelijke) Effecten van klimaatverandering zichtbaar maken en hier initiatieven aan verbinden.

Lange termijn doelen

- Klimaatneutrale Bollenstreek in 2040.
- Nationaal Programma Landelijk Gebied: de overheid wil vóór 2030 de natuur ruimte bieden voor herstel en versterking, de kwaliteit van water en bodem verbeteren en meer doen tegen klimaatverandering.
- Vitale teelt: veranderend klimaat, behoefte aan personeel, waterkwaliteit, druk om grond.
- Provincie Zuid-Holland wil in 2050 volledig circulair zijn. In deze circulaire samenleving worden alle grondstoffen steeds opnieuw (her)gebruikt en gebruiken we hernieuwbare grondstoffen.

- Glastuinbouw: ambitie klimaatneutraal in 2040.
- CO2: Het convenant bevat het restemissiedoel voor 2030, voorlopig vastgesteld op 4,3 tot 4,8 Mton CO2-equivalenten. Dit doel is een grotere reductie van 1,0 tot 0,5 Mton en daarmee ambitieuzer dan voorgaande afspraken, zoals het coalitieakkoord. Het definitieve restemissiedoel wordt in het voorjaar van 2023 bepaald, wanneer een aantal nog ontbrekende maatregelen is uitgewerkt.
- KAVB Kring Bloembollenstreek: op korte termijn alle bedrijven in de streek laten deelnemen aan certificering.
- Hoogheemraadschap Rijnland: voldoen aan Kaderrichtlijn Water en het aan 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn, geen middelen boven de norm in het water en voldoen aan doelstelling nutriënten.

Bijlage Begroting

We gaan vooralsnog alleen uit van financiering door de vijf deelnemende gemeenten en provincie Zuid-Holland. Zodra er zicht is op de programma's en samenwerking/ financiering met/vanuit EBDB wordt dit verwerkt in een aangepaste begroting.

Bij provincie Zuid-Holland is een verlenging van drie maanden aangevraagd van de afgelopen subsidietermijn (deze liep tot 31-12-2022). Als deze wordt toegekend betekent dit EUR 60k aan beschikbare middelen over 2023. Voorzichtigheidshalve zijn deze niet opgenomen. Voor 2022 resulteert dit vooralsnog in de volgende begroting.

Begroting 2023

Uitgaven op thema/activiteit

Ruimte	5
Kennis en innovatie	
Onderwijs	20
Vier de lente	20
Bedrijfsbezoeken	15
OADB	10
Greenport Live	25
Verduurzaming	
Vervolg Kloosterschuur	10
Alternatieve energie	30
Bijeenkomsten	10
PPS Bollencoaster	20
Water-bodem	30
Verpakkingen/reststromen	10
Registratie	20
Unmanned Valley	20
Arbeid	
Seizoenshuisvesting	15
Ondernemerschap	20
	280

Inkomsten

Provincie 2023	100
Provincie verlengde vorige termijn	PM
Gemeenten	180
Subsidies/co financiering	PM
Uit EBDB	PM
	280

Vier de Lente Festival

Greenport Duin- en Bollenstreek
Leidsestraat 130 F, 2182 DS Hillegom
info@greenportdb.nl • www.greenportdb.nl

**green
port**
DUIN- EN
BOLLENSTREEK